

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten

Yttrande över betänkandet Integritet och straffskydd (SOU 2016:7)

Sammanfattning

Åklagarmyndigheten instämmer i utredningens bedömning att det finns behov av ett utökat straffrättsligt skydd mot allvarliga intrång i den personliga integriteten och tillstyrker förslaget att införa en ny straffbestämmelse om olaga integritetsintrång. Det finns dock behov av att överväga vissa frågor ytterligare.

Åklagarmyndigheten delar också uppfattningen att bestämmelserna om olaga hot, ofredande, förtal och förolämpning behöver moderniseras och anpassas efter dagens förhållanden, men har vissa synpunkter på delar av förslagen.

Åklagarmyndigheten instämmer i bedömningen att brottsskadeersättning bör kunna utgå vid kränkningar genom grovt förtal.

Även den föreslagna ändringen i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tillstyrks.

När det gäller förslagen till ändringar i lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor, den s.k. BBS-lagen, tillstyrks den del som avser olaga integritetsintrång medan den del som avser olaga hot för närvarande inte kan tillstyrkas.

Inledning

Utredningen har gjort ett gediget arbete och de förslag som lämnas är i stort utförligt motiverade och synes vara väl genomtänkta. I allt väsentligt ställer sig Åklagarmyndigheten bakom de bedömningar som redovisas i betänkandet och de förslag som lämnas. I vissa delar har myndigheten emellertid synpunkter eller ser behov av ytterligare överväganden. Det gäller dels några mer övergripande frågor, dels vissa detaljer i förslagen till nya eller ändrade straffbestämmelser. Synpunkterna lämnas med utgångspunkt främst i de intressen som Åklagarmyndigheten har att beakta.

Allmänt om bestämmelsernas utformning och tillämpningsområden

Klara och tydliga straffbestämmelser?

Som utredningen framhåller kräver rättssäkerheten att var och en, utifrån strafflagstiftningen, kan förstå vad som är straffbart. Straffbestämmelserna måste vara så klara och tydliga att de uppfyller kraven på legalitet och förutsebarhet. Det är också, som utredningen pekar på, viktigt att bestämmelserna är tydliga och enkla att använda för rättsväsendets aktörer och att det inte finns oklara gränsfall eller osäkerhet om vilken paragraf som är tillämplig. Detta är viktiga utgångspunkter som Åklagarmyndigheten ser det som angeläget att särskilt betona.

En allmän reflektion är att flera av de aktuella straffbestämmelserna, i varierande omfattning, innehåller rekvisit som förutsätter värderingar och därigenom ger utrymme för olika tolkningar. De kan därför möjligen vara tveksamma ur bl.a. förutsebarhets- och legalitetsperspektiv samt kan även innebära vissa tillämpningssvårigheter och leda till bristande enhetlighet i rättstillämpningen. Här kan exempelvis nämnas ”kännbar skada”, ”allvarligt brott”, ”mycket utsatt situation”, ”försvarlig”, ”agerar hänsynslöst”, ”ned-sättande uppgift” och ”förödmjukande beteende”. Samtidigt är det sannolikt svårt att utforma den nu aktuella typen av straffbestämmelser utan att använda mer öppna rekvisit som kräver värderingar. Risken är annars att bestämmelserna får alltför snäva tillämpningsområden och också relativt ofta kan komma att behöva ändras och moderniseras. Den lagstiftningsteknik som valts är därtill den som brukar användas vid kriminalisering på det aktuella området. I några fall ser Åklagarmyndigheten ett särskilt behov av förtydliganden. Dessa fall berörs närmare nedan i anslutning till myndighetens övriga synpunkter på de konkreta förslagen. I de fall det inte bedöms vara möjligt, eller lämpligt, att närmare precisera rekvisiten i lagtexten är det angeläget att förarbetena ger så tydlig vägledning som möjligt när det gäller hur de olika straffbestämmelserna ska tillämpas.

Abstrakta farebrott

Utredningen föreslår att samtliga de aktuella straffbestämmelserna ska utformas som s.k. abstrakta farebrott. Åklagarmyndigheten har känt viss tvekan kring om denna brottskonstruktion är den mest lämpliga för brottet förolämpning, och i någon mån även ofredande, med tanke på att en del mindre straffvärda fall kommer att omfattas av straffbestämmelsernas tillämpningsområde. Myndigheten har noga övervägt de bedömningar som redovisas i betänkandet och stannat för att det inte finns skäl att ha några invändningar mot att även dessa brott får samma konstruktion. Detta särskilt som åtalsprövningsregeln medför att fall där målsäganden inte känner sig förolämpad i praktiken inte kommer att lagföras.

Brottskonstruktionen *abstrakt farebrott* och begreppet *ägnat att* behandlas utförligt i betänkandet (kapitel 9). Som framgår där är ”ägnat att” ett uttryck som kan tolkas på olika sätt. Åklagarmyndigheten har vid sitt arbete med att modernisera och förenkla språket i gärningsbeskrivningarna gjort bedömningen att uttrycket ”ägnat att” är så svårbegripligt och lätt att missförstå, att det inte bör användas i de centralt framtagna gärningsbeskrivningsmallarna. Som exempel kan nämnas gärningsbeskrivningsmallen för olaga hot, där lagtextens lydelse har ersatts med uttrycket ”hotet var sådant att målsäganden *kunde förväntas* känna allvarlig rädsla”.

Såvitt framgår av betänkandet har utredningen inte övervägt att ersätta ”ägnat att” och formulera brottsbeskrivningarna på något annat sätt. Det är möjligt att bedömningen är att det inte låter sig göras på något bra sätt eller att uttrycket anses vara så inarbetat bland jurister att fördelarna med att ha det kvar överväger. Enligt Åklagarmyndighetens uppfattning skulle det ändå vara önskvärt att frågan närmare övervägs vid den fortsatta beredningen. Ett sätt att göra ”ägnat att” mer lättbegripligt skulle möjligen kunna vara att kombinera det med uttrycket ”typiskt sett”. Ett annat sätt skulle kunna vara att ersätta det med varianter av ”typiskt sett kunna”.

Förhållandet mellan olika straffbestämmelser

Som utredningen pekar på skulle tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen om olaga integritetsintrång komma att sammanfalla med tillämpningsområdet för flera andra bestämmelser, framför allt förtalsbestämmelsen. Åklagarmyndigheten ser att detta kan leda till vissa tolknings- och tillämpningsproblem för rättsväsendets aktörer. Det skulle därför vara värdefullt med en mer utförlig genomgång och analys av de konkurrenssituationer som kan uppkomma, med konkreta exempel och vägledning om hur de ska lösas. Detta gäller inte enbart den nya bestämmelsen om olaga integritetsintrång utan även exempelvis frågan om hur den reviderade bestämmelsen om ofredande förhåller sig till kränkande fotografering och förolämpning.

I detta sammanhang finns skäl att något beröra bestämmelsen i 20 kap. 4 § rättegångsbalken och en ytterligare konsekvens av att vissa gärningar nu kommer att vara straffbara enligt flera olika bestämmelser, med olika åtalsprövningsregler. Enligt förslaget ska allmänt åtal för olaga integritetsintrång få väckas om målsäganden anger brottet till åtal *eller* om åtal är påkallat ur allmän synpunkt. Allmänt åtal för förtal kräver angivelse *och* att åtal anses påkallat ur allmän synpunkt. När gärningar som hittills varit att bedöma som förtal också kommer att vara straffbara som olaga integritetsintrång torde det innebära att allmänt åtal för förtal kommer att väckas i högre grad än hittills. I de fall målsäganden anger brotten till åtal bör konsekvensen bli att åtal får väckas både för olaga integritetsintrång och förtal, om den uppgift som spridits lika mycket är ett intrång i privatlivet som den är ägnad att skada anseendet hos

den berörde. Denna fråga berörs inte alls i betänkandet. Åklagarmyndigheten ser ett värde i att den tas upp och analyseras vid den fortsatta beredningen.

Olaga integritetsintrång

Allmänt

Åklagarmyndigheten instämmer i bedömningen att det behövs ett förstärkt straffrättsligt skydd mot spridning av integritetskränkande uppgifter. Åklagarmyndigheten delar också utredningens uppfattning att det är olyckligt att vissa gärningar nu lagförs som förtal, genom en vid tolkning av bestämmelsen i 5 kap. 1 § brottsbalken, av det skälet att det inte finns någon mer adekvat straffbestämmelse. Till viss del innebär den föreslagna straffbestämmelsen således att gärningar som nu bedöms som förtal, och möjligen även som andra brott, istället ska lagföras som olaga integritetsintrång.

Bestämmelsen innebär också en relativt omfattande nykriminalisering av gärningar som hittills har varit straffria. En straffsanktionering av sådana gärningar uppfyller enligt Åklagarmyndighetens mening de krav som bör ställas vid en nykriminalisering. Den föreslagna straffbestämmelsen utgör en god avvägning mellan å ena sidan behovet av straffrättsligt skydd för den enskildes integritet och å andra sidan intresset av att inte utan starka skäl göra inskränkningar i yttrandefriheten.

Spridning

Bestämmelsen straffbelägger *spridning* av vissa slags integritetskränkande uppgifter. Av betänkandet framgår att med begreppet *sprida* avses detsamma som i t.ex. bestämmelsen om hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken, nämligen att göra uppgiften tillgänglig för fler än ett fåtal personer. Detta synes vara en rimlig nivå för straffbarhet och uttrycket måste också anses svara mot kraven på tydlighet i strafflagstiftningen. Åklagarmyndigheten delar uppfattningen att det inte bör krävas att uppgiften verkligen nått ett stort antal personer, eller ens kommit till *en* annan persons kännedom. Det innebär emellertid att bestämmelsen får en annan fullbordanspunkt än förtalsbrottet, som är fullbordat när uppgiften lämnats till tredje man. Detta är naturligtvis något som rättsväsendets aktörer måste vara vaksamma på, bl.a. i de konkurrenssituationer som kan uppkomma.

Ansvarsbefriande samtycke

Av betänkandet framgår att endast spridning av uppgifter mot den andres vilja ska vara straffbart, vilket i och för sig kan tyckas självklart. Det kan möjligen ändå ifrågasättas om detta på ett tydligare sätt borde komma till uttryck i lagtexten, exempelvis genom att det anges att spridningen ska ske *olovligen*.

Uppräkningen

Det är bra att det i lagtexten finns en uppräkningslista av olika slags uppgifter vars spridning kan utgöra intrång i privatlivet. En sådan uppräkningslista främjar en enhetlig tillämpning av straffbestämmelsen och har fördelar ur ett förutsebarhets- och legalitetsperspektiv, under förutsättning att den är klar och tydlig. Uppräkningen innehåller enligt Åklagarmyndighetens uppfattning de slags uppgifter som bör omfattas av en kriminalisering.

När det gäller punkten 3 i förslaget – bild eller annan uppgift om att något utsatts för ett *allvarligt brott* – kan det emellertid invändas att uttrycket *allvarligt brott* inte är något entydigt begrepp utan lämnar utrymme för vitt skilda tolkningar. Av författningskommentaren (s. 598) framgår att vålds- och sexualbrott kan omfattas, däremot inte egendomsbrott. Det är oklart om avsikten är att alla vålds- och sexualbrott ska betraktas som allvarliga brott i bestämmelsens mening, eller var gränsen annars ska gå. I det sammanhanget kan anmärkas att olika människor sannolikt har högst varierande uppfattning om vad som är ett allvarligt brott. Enligt Åklagarmyndighetens mening bör det därför vid den fortsatta beredningen närmare klargöras vad som ska omfattas av bestämmelsen i denna del.

Liknande betänkligheter kan resas mot punkten 4 i förslaget – bild på någon som befinner sig i en *mycket utsatt situation*. Den föreslagna lagtexten ger inte någon närmare ledning om vad som avses. I betänkandet (s. 287 f. och s. 598) redogör utredningen för vilken typ av situationer man tänker sig. Åklagarmyndigheten har inte några invändningar i sak mot det som anförs där, men anser att det vore önskvärt att detta kom till tydligare uttryck direkt i lagtexten. Detta särskilt mot bakgrund av att uttrycket *särskilt utsatt situation* i 6 kap. brottsbalken har en, i vart fall delvis, annan innebörd.

Den som uppgiften rör

Åklagarmyndigheten delar bedömningen att straffskyddet bör begränsas till den person som uppgiften verkligen avser. I detta kan, enligt betänkandet (s. 297 och s. 596), i undantagsfall inbegripas föräldrar eller andra vårdnadshavare. Enligt Åklagarmyndigheten är det tveksamt om en sådan tillämpning är förenlig med den föreslagna lagtexten, vilket är problematiskt ur ett legalitetsperspektiv. Om tillämpningsområdet bör utsträckas till andra personer än den som uppgiften faktiskt rör kan det ifrågasättas varför föräldrar ska behandlas annorlunda än t.ex. makar eller andra mycket närstående personer. Åklagarmyndigheten anser dock att en sådant utsträckt tillämpningsområde är mindre lämpligt. Exempelvis kan det uppkomma tillämpningssvårigheter om en av flera målsägande har samtyckt till spridning av uppgiften. Det är också svårt att se bärande skäl för varför föräldrar ska betraktas som målsägande vid spridning av känsliga uppgifter men inte vid andra brott mot barnet. Sammanfattningsvis avstyrker Åklagarmyndigheten att föräldrar eller andra vårdnadshavare, ens i undantagsfall, ska omfattas av bestämmelsens tillämpningsområde.

Kännbar skada

Utredningen föreslår att spridningen av en integritetskränkande uppgift ska vara ägnad att medföra *kännbar skada* för att vara straffbar. Som tidigare framhållits är detta inte något entydigt begrepp. Av betänkandet framgår att det som avses är skada på privatlivet och den personliga integriteten och att straffansvaret ska vara begränsat till mer uppenbara situationer. I praktiken ska det handla om psykiskt lidande och andra allvarliga negativa konsekvenser för den enskilde (författningskommentaren s. 596 f.). Det bör vid den fortsatta beredningen övervägas om detta bör framgå tydligare direkt av lagtexten, exempelvis genom att föreskrivs att spridningen ska vara ägnad att medföra *psykiskt lidande eller annan kännbar skada*.

Straffskalan

Enligt utredningens förslag ska straffskalan för olaga integritetsintrång vara böter eller fängelse i högst två år, dvs. detsamma som gäller för brottet kränkande fotografering. Brotten olaga hot och ofredande har lägre straffskalor – böter eller fängelse i högst ett år. Förtal straffas endast med böter. Skillnader finns även i straffskalorna för brott som bedöms som grova. För grovt olaga integritetsintrång föreslås en straffskala på fängelse i lägst sex månader och högst fyra år, dvs. samma som för olaga hot, grovt brott, men väsentligt högre än för t.ex. grovt förtal. Utredningen redovisar inte vilka överväganden som gjorts i denna del. Ur ekvivalenssynpunkt är det angeläget att straffskalan för det nya brottet framstår som adekvat i förhållande till andra brott, särskilt de brott som har likartade skyddsintressen. Åklagarmyndigheten ser därför behov av en närmare analys när det gäller vilken straffskala som är lämplig och vilka skillnader som är motiverade i förhållande till andra brott som har till syfte att på olika sätt skydda mot angrepp på den personliga integriteten.

Förhållandet till det grundlagsskyddade området

Åklagarmyndigheten delar bedömningen att problemet med olovlig spridning av integritetskänsliga uppgifter torde vara störst utanför det grundlagsskyddade området. Samtidigt går det inte att bortse från att sådana uppgifter kan förekomma även inom det grundlagsskyddade området och då riskerar att få en mycket stor spridning. Det är svårt att motivera att det ska vara straffritt att sprida mycket integritetskränkande uppgifter i t.ex. pressen eller genom en databas med utgivningsbevis när det, enligt utredningens förslag, kan leda till fängelse i upp till två år – eller fyra år om brottet är grovt – att sprida motsvarande uppgifter utanför det grundlagsskyddade området.

Som framgår av betänkandet kan spridning av en och samma uppgift komma att lagföras som olaga integritetsintrång *utanför* det grundlagsskyddade området, samtidigt som handlingen bedöms som förtal *inom* det grundlagsskyddade området. Även detta framstår som otillfredsställande.

I betänkandet pekar utredningen också på dessa olyckliga diskrepanser. Utredningen har dock, enligt sina direktiv, varit förhindrad att föreslå ändringar på det grundlagsskyddade området. De negativa konsekvenser som redovisas ovan utgör enligt Åklagarmyndighetens mening inte skäl att avstå från att införa ett straffrättsligt skydd i brottsbalken. Däremot finns det skäl att nu utreda om skyddet mot allvarliga intrång i den personliga integriteten bör utvidgas även inom tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens område, så att det motsvarar det skydd som finns i övrigt.

Olaga hot

Åklagarmyndigheten instämmer i utredningens bedömning att tillämpningsområdet för bestämmelsen om olaga hot behöver utvidgas till att avse hot om vissa brott mot den personliga integriteten.

Som utredningen framhåller handlar utvidgningen av bestämmelsens tillämpningsområde i någon mening om en begränsning av yttrandefriheten, varför en utvidgad kriminalisering inte bör gå längre än vad som är nödvändigt utifrån de nya skyddsbehov som finns. Lika med utredningen anser Åklagarmyndigheten att den utvidgade kriminaliseringen endast bör gälla hot om mer allvarliga brott liksom att de brott hotet rör bör vara sådana som typiskt sett innebär mer allvarliga former av integritetskränkningar.

En sådan avgränsning åstadkoms i dag genom att det endast är straffbart att hota med brottsliga gärningar på sätt som är ägnat att *framkalla allvarlig fruktan för egen eller annans säkerhet till person eller egendom*.

Utredningen föreslår att rekvisitet *allvarlig fruktan* ska bytas ut mot *allvarlig oro*. Skälet till detta anges vara att nivån för straffbarhet förefaller högre ställd i bestämmelsens ordalydelse, genom rekvisitet *allvarlig fruktan*, i jämförelse med hur den har kommit att tillämpas av domstolarna i praktiken. Åklagarmyndigheten delar bedömningen att lagtexten bör anpassas för att ligga i linje med hur bestämmelsen i de flesta fall har tillämpats och fortsättningsvis bör tillämpas.

Av betänkandet framgår vidare att den nya lydelsen innebär ett något lägre krav på målsägandens reaktion men att den i praktiken i första hand innebär en anpassning till och kodifiering av gällande praxis. Enligt Åklagarmyndigheten kan det dock ifrågasättas om uttrycket *oro* – även om det ska vara fråga om *allvarlig* sådan – utgör en adekvat beskrivning av den reaktion som hotet typiskt sett ska framkalla hos målsäganden. Vid en jämförelse mellan *fruktan* och *oro* förefaller det senare uttrycket uppställa ett väsentligt lägre krav på målsägandens reaktion. Utredningen har inte gjort någon mer ingående analys i denna del. Inte heller har det gjorts någon jämförelse av den föreslagna lydelsens lämplighet framför andra alternativa uttryck, såsom t.ex. *rädsla*.

Förutom en sänkning av den nivå som krävs för straffbarhet föreslår utredningen att bestämmelsen utvidgas till att också gälla hot mot frihet eller frid. I betänkandet saknas dock en analys av hur dessa ändringar sammantagna kan inverka på tolkningen och tillämpningen av bestämmelsen. Utredningen har inte heller analyserat lämpligheten och konsekvenserna av de sänkta kraven för straffbarhet i ljuset av att det straffbara området utvidgas ytterligare genom förslaget om införande av en ny straffbestämmelse om olaga integritetsintrång. En analys av nu nämnt slag skulle vara önskvärd, inte minst med hänsyn till de yttrandefrihetsaspekter som gör sig gällande vid en utvidgning av det straffbara området.

Ofredande

Åklagarmyndigheten instämmer i utredningens bedömning att bestämmelsen om ofredande inte fullt ut täcker de skyddsbehov som uppkommer med nya sätt att kommunicera och att bestämmelsen därför behöver utformas på ett nytt sätt. Mot bakgrund av de överväganden som görs i betänkandet anser även Åklagarmyndigheten att det synes vara nödvändigt att göra bestämmelsen mer neutral och att utvidga dess tillämpningsområde. Den föreslagna utformningen av bestämmelsen är emellertid allmänt hållen och kan därför komma att medföra vissa tolknings- och tillämpningsproblem. En exemplifiering, med modernare exempel, skulle kunna motverka detta men har samtidigt nackdelar, framför allt eftersom en sådan i praktiken kan komma att begränsa bestämmelsens tillämpningsområde på ett sätt som inte varit avsett. Tillämpningsområdet avgränsas, enligt förslaget, i stället av att det ska vara fråga om ett *hänsynslöst agerande mot någon annan* och att agerandet ska vara *ägnat att kränka den andres frid på ett kännbart sätt*. Sammanfattningsvis kan Åklagarmyndigheten i huvudsak ställa sig bakom förslaget till utformning av bestämmelsen men vill peka på att det kan finnas behov av ytterligare förtydliganden.

Förtal

Åklagarmyndigheten instämmer i de bedömningar som redovisas i betänkandet och tillstyrker utredningens förslag till modernisering av förtalsbestämmelsen. Även de ändringar som föreslås i bestämmelsen om grovt förtal tillstyrks.

Förolämpning

Åklagarmyndigheten tillstyrker förslaget till ändrad utformning av bestämmelsen om förolämpning med följande kommentarer.

Åtal för förolämpning, framför allt allmänt åtal, väcks sällan och straffbestämmelsen kan tyckas vara förlegad, både vad gäller straffansvaret som sådant och utformningen av bestämmelsen. Språket i bestämmelsen är utan tvekan föråldrat och svårbegripligt. I betänkandet tar utredningen upp en rad skäl som talar för att förolämpningsbrottet bör finnas kvar, men behöver moderniseras och ges en utformning som motsvarar dagens förändrade skyddsintresse.

Åklagarmyndigheten instämmer i den bedömningen och anser att utredningen på ett bra sätt har beskrivit hur skyddsintresset ser ut i dag.

BBS-lagen

Åklagarmyndigheten tillstyrker att straffansvaret för den som tillhandahåller elektroniska anslagstavlor utvidgas till att omfatta underlåtenhet att ta bort meddelanden vars innehåll uppenbart är sådant som avses i bestämmelsen om olaga integritetsintrång samt att en åtalsprövningsregel införs.

När det gäller den förslagna utvidgningen till meddelanden vars innehåll uppenbart är sådant som avses i bestämmelsen om olaga hot har Åklagarmyndigheten följande synpunkter.

Enligt bestämmelsens ordalydelse i denna del är det innehållet i meddelandet som är avgörande för skyldigheten att ta bort det från den elektroniska anslagstavlan. Det kan ge intryck av att det brott som begås genom meddelandet inte behöver vara fullbordat för att skyldigheten ska inträda, i de fall ett meddelande innehåller uttalanden som uppenbart utgör hot mot någon. Så är bestämmelsen dock inte avsedd att tillämpas. Av betänkandet framgår att tillhandahållaren inte ska kunna åläggas något straffrättsligt ansvar att ta bort meddelandet eller på annat sätt förhindra vidare spridning innan hotet är fullbordat, dvs. när det kommit den hotade till del. En sådan reglering är svårtillämpad och framstår rent allmänt som mindre lämplig. Samtidigt är det naturligtvis ett viktigt samhällsintresse och också av stor betydelse för enskilda att uppenbart hotfulla meddelanden så snabbt som möjligt hindras från vidare spridning. Vid en samlad bedömning är det ändå Åklagarmyndighetens uppfattning att en utvidgning av straffansvaret till att omfatta meddelanden som utgör olaga hot inte bör införas nu. Det synes lämpligare att avvakta en större översyn av BBS-lagen på det sätt som föreslås i betänkandet.

Offentlighets- och sekretesslagen

Åklagarmyndigheten instämmer i utredningens bedömning att det behövs en särskild sekretessreglering när det gäller mål om ansvar för olaga integritetsintrång och tillstyrker förslaget till ändring i 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen.

Brottsskadeersättning

Åklagarmyndigheten delar bedömningen att brottsskadeersättning bör kunna utgå vid kränkningar genom grovt förtal och tillstyrker förslaget till ändring i 5 § brottsskadelagen.

Konsekvenser för Åklagarmyndigheten

De konsekvenser som förslaget bedöms få för Åklagarmyndighetens del beskrivs i avsnitt 19.2.2 och 19.2.3 i betänkandet. Det är angeläget att vid det fortsatta lagstiftningsarbetet vara uppmärksam på de förändringar i förslagen

som kan bli aktuella och de ändrade förutsättningar som det kan innebära för Åklagarmyndigheten.

Ikraftträdande

Enligt utredningens förslag kommer lagändringarna i brottsbalken att träda ikraft vid olika tidpunkter. Skälet till att ändringarna i förtals- och förolämpningsbestämmelserna föreslås träda ikraft först den 1 januari 2019 är att de ska få samma ikraftträdandetidpunkt som motsvarande ändringar i tryckfrihetsförordningen. Detta har inte ansetts nödvändigt när det gäller ändringarna i bestämmelsen om olaga hot. Åklagarmyndigheten ifrågasätter om det finns skäl att behandla brottsbalksbrotten olika i detta hänseende. Det bör övervägas om det inte är bättre att alla ändringar i brottsbalken träder ikraft så snart som möjligt. Den diskrepans i förhållande till tryckfrihetsförordningen som enligt utredningen kan accepteras när det gäller olaga hot bör, under en övergångstid, kunna accepteras även när det gäller förtal och förolämpning. Alternativt kan det övervägas att endast lagändringen som rör det nya brottet olaga integritetsintrång träder ikraft den 1 juli 2017 och övriga ändringar i brottsbalksbrotten vid en senare gemensam tidpunkt.

Detta yttrande har beslutats av riksåklagaren Anders Perklev. Kammaråklagarna Jenny Ahlner Wetterqvist och Andreas Ekengren har varit föredragande. I beredningen har även vice överåklagarna Peter Lundkvist och Mikael Björk samt extra åklagaren Borjana Vigil deltagit.

Anders Perklev

Jenny Ahlner Wetterqvist

Andreas Ekengren